

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

W sprawie **R. F.**

skazanego za czyn z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 15 stycznia 2020 r.,

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 listopada 2017 r. sygn. II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 11 maja 2017 r., sygn. V K (...),

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

2. zwolnić skazanego R. F. od zapłaty kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata G. C. – Kancelaria Adwokacka G. C. w W. kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23 % VAT, tytułem pomocy prawnej świadczonej skazanemu z urzędu w postępowaniu wznowieniowym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 maja 2017 r., w sprawie o sygn. akt V K (...), Sąd Okręgowy w W. uznał R. F. za winnego popełnienia czynu z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., za który skazał go na karę 5 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w (...), po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego R. F. , wyrokiem z dnia 6 listopada 2017 r., w sprawie o sygn. akt II AKa (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. W tym miejscu należy zauważyć, że we wniosku o wznowienie postępowania podano nieprawidłowe daty obu wyroków wydanych w rozpatrywanej sprawie, wskazując na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 sierpnia 2018 r. oraz wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 11 maja 2019 r. Analiza akt sprawy, jak również prawidłowo podanych we wniosku sygnatur, pozwala przyjąć, że doszło do oczywistej omyłki przy wskazaniu dat wyroków wydanych w tej sprawie.

Pierwszy wniosek o wznowienie postępowania karnego w tej sprawie złożył osobiście skazany, kierując go do Sądu Okręgowego w W.. Został on złożony w dniu 19 czerwca 2018 r. (data stempla pocztowego), zaś postanowieniem z dnia 27 lipca 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) odmówił przyjęcia tego wniosku bez wzywania do usunięcia braków formalnych, wobec jego oczywistej bezzasadności (k. 424 – 427 akt V K 105/16).

W dniu 12 lipca 2019 r. z wnioskiem o wznowienie postępowania zakończonego opisanymi powyżej wyrokami, wystąpił, na podstawie „art. 84 § 3 k.p.k., art. 540 § 1 ust. 2 lit. a w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. i art. 425 § 1 k.p.k. (oraz art. 9 § 2 k.p.k. i art. 542 § 3 w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.)” ustanowiony z urzędu obrońca skazanego, który wniósł o wznowienie postępowania karnego przeprowadzonego wobec R. F. na jego korzyść oraz uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 11 maja 2017 r., sygn. akt V K (...), i wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 listopada 2017 r., sygn. akt II AKa (...). Na podstawie art. 546 k.p.k., obrońca skazanego wniósł o sprawdzenie okoliczności faktycznych w trybie art. 97 k.p.k. poprzez:

„1. zwrócenie się do Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) z wnioskiem o wskazanie czy do rozpoznania niniejszej sprawy w sądzie apelacyjnym delegowany został sędzia sądu okręgowego zgodnie z wymogami art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.), tj. czy delegacja ta spełnia ustawowe wymogi warunkujące ważność i skuteczność aktu delegowania;

2. przesłuchanie w charakterze świadka A. P. , na okoliczność, iż pokrzywdzony A. A. złożył wobec niego propozycję wycofania zeznań obciążających skazanego R. F. w zamian za korzyść majątkową oraz w jakiej dacie propozycja ta została złożona;

3. przesłuchanie w charakterze świadka M. S. , na okoliczność, iż był naocznym świadkiem zdarzeń, które rozegrały się w dniu 7 kwietnia 2016 r. w samochodzie V. o nr rej (...) w O. oraz przebiegu tych zdarzeń, w szczególności, czy w toku ww. zdarzeń doszło do kierowania przez skazanego wobec A. A. groźby użycia noża i posługiwania się nim, jak również okoliczności oraz przyczyny odjechania przez skazanego rzeczonym wyżej pojazdem z miejsca postoj.

W uzasadnieniu wniosku o wznowienie podniesiono, że występuje możliwość ujawnienia nowych faktów i dowodów w wyniku ponownego przesłuchania świadka A. P. , które mogą świadczyć, że świadek A. A. złożył nieprawdziwe zeznania, co ma stanowić dowód, iż skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. obrońca skazanego podniósł, że M. S. był naocznym świadkiem zdarzenia, wobec tego jego zeznania mogą stanowić dowód lub mogą być początkiem ujawnienia nowych faktów i dowodów wskazujących, iż skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Ponadto obrońca skazanego wskazał także konieczność przeprowadzenia czynności sprawdzających w zakresie delegowania sędziego do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w (...) zgodnie z wymogami art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.) z uwagi na brak w aktach sprawy dokumentacji dotyczącej delegowanego sędziego wyznaczonego do orzekania w niniejszej sprawie, co może wskazywać, że w przedmiotowej sprawie zachodzi przypadek naruszenia prawa, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W odpowiedzi na wniosek Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie jest zasadny i z tego powodu został oddalony.

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny zasadności wniosku warto przypomnieć, że podstawa do wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. aktualizuje się dopiero wówczas, gdy zgłaszane we wniosku nowe fakty lub dowody w wysokim stopniu uprawdopodobniają wadliwość wydanego orzeczenia i w takim samym stopniu wskazują, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego, zaś ciężar dowiedzenia tych okoliczności spoczywa na tym, kto wnosi o wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 6/18). Ponadto, ocena przydatności proponowanych przez wnioskującego o wznowienie postępowania nowych dowodów powinna być dokonywana nie samoistnie, ale w ścisłym powiązaniu z oceną dotychczas zgromadzonych w postępowaniu dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., V KO 24/18, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r., sygn. akt IV KO 148/09). Kończąc uwagi ogólne trzeba też zauważyć, że wznowienie postępowania sądowego na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 a) k.p.k. może nastąpić jedynie wówczas, gdy po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące to, że skazany nie popełnił czynu zabronionego albo czyn ten nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Mają to być zatem nowe fakty lub dowody a nie te, które były przedmiotem rozważenia w ramach przeprowadzonego i prawomocnie zakończonego postępowania karnego.

Odnosząc powyższe dyrektywy do okoliczności rozpatrywanej sprawy trzeba w pierwszej kolejności stwierdzić, że we wniosku sformułowano wnioski o przeprowadzenie dowodów, które były już przedmiotem rozważenia w ramach prawomocnie zakończonego postępowania karnego.

Jeżeli chodzi o „przesłuchanie w charakterze świadka A. P. na okoliczność, że pokrzywdzony A. A. złożył wobec niego propozycję wycofania zeznań obciążających skazanego R. F. w zamian za korzyść majątkową oraz w jakiej dacie ta propozycja została złożona”, to podobnie sformułowany wniosek dowodowy był zawarty w apelacji oskarżonego (k. 328 verte). Stwierdza się tam: „wiadome mi jest, że pan A. A. skontaktował się z A. P. i zaproponował mu że wycofa obciążające zeznania w zamian za korzyść finansową.” Dalej w tej samej apelacji oskarżony wskazywał na M. S. jako bezpośredniego świadka zdarzenia.

Wniósł też o przesłuchanie obu ww. osób na rozprawie odwoławczej. Oba wnioski dowodowe zostały oddalone na rozprawie odwoławczej w dniu 6 listopada 2017 r. na podstawie art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. (k. 386). Sąd Apelacyjny w (...) stwierdził, że okoliczności wskazane we wniosku o ponowne przesłuchanie świadka A. P. mogły zostać udowodnione w toku postępowania przed Sądem I instancji, zaś jeżeli chodzi o świadka M. S. , to z materiału dowodowego nie wynika, aby był on świadkiem zdarzenia. Należy przy tym dodać, że obecny na rozprawie odwoławczej oskarżony wyjaśnił tak późne złożenie wniosku o przesłuchanie bezpośredniego świadka (M. S.) tym, że przebywał w areszcie i nie znał jego adresu. Oskarżony nie wyjaśnił natomiast, kiedy dowiedział się o rzekomej propozycji wycofania zeznań za korzyść majątkową, skierowanej do świadka A. P.. W każdym razie nie twierdził, że o tej okoliczności dowiedział się już po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji. Nie sposób też nie zauważyć, że oskarżony był w sprawie reprezentowany przez obrońcę, obecnego także na rozprawie odwoławczej.

W świetle przedstawionych okoliczności, jak również tego, że świadek A. P. był przesłuchiwany w sprawie zarówno w postępowaniu przygotowawczym (k. 75-78), jak i sądowym (k. 225 *verte* – 227), nie można uznać, aby powołane we wniosku o wznowienie postępowania okoliczności rzeczywiście stanowiły nowe fakty lub dowody, które ujawniły się po wydaniu w tej sprawie prawomocnego wyroku. Wobec powyższego nie zaistniała potrzeba sprawdzenia okoliczności faktycznych w tym zakresie w trybie art. 97 k.p.k., o co wnioskował obrońca skazanego.

Niezależnie od powyższych ustaleń nie sposób uznać, aby wskazane we wniosku o wznowienie postępowania karnego dowody uprawdopodobniały w wysokim stopniu wadliwość wydanego orzeczenia i w takim samym stopniu wskazywały, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego. Dodać należy, że powyższe wysokie prawdopodobieństwo powinno być wykazane przez autora wniosku o wznowienie postępowania karnego. We wniosku wskazuje się, że za „pośrednictwem” nowych depozycji A. P. oraz nowego świadka M. S. podważone miały zostać obciążające skazanego zeznania pokrzywdzonego A. A. . Wnioskodawca pomija fakt, że zeznania A. A. zostały wnikliwie ocenione przez Sąd Okręgowy, natomiast Sąd II

instancji podzielił tę ocenę. Co się tyczy zeznań A. P. , to zeznania tego świadka również były przedmiotem analizy przez Sądy orzekające w sprawie. Co do konieczności, w ocenie obrońcy skazanego, dopuszczenia dowodu z zeznań świadka M. S. , to jest to stanowisko bezzasadne. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w szczególności zeznania pokrzywdzonego, jak i wyjaśnienia samego R. F. , nie potwierdzają faktu, by taka osoba była świadkiem zdarzeń z dnia 4 kwietnia 2016 r., czy w jakikolwiek inny sposób w nich uczestniczyła. A. A. kategorycznie wskazał, że samochodem marki V. podróżował tylko z R. F. (k. 204 – protokół rozprawy z dnia 22 grudnia 2016 r.). Jako trzecią osobę, która im towarzyszyła tego dnia wskazywali A. P. , który poruszał się samochodem marki L.. Niezrozumiałym jest, dlaczego oskarżony, który, jak wynika z przebiegu rozprawy apelacyjnej, miał wiedzę o tym świadku już w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, nie wnioskował o jego przesłuchanie w czasie rozprawy głównej albo wcześniej, w postępowaniu przygotowawczym. Raz jeszcze trzeba podkreślić, że był w sprawie reprezentowany przez obrońcę wyznaczonego z urzędu.

Przypomnieć należy w związku z powyższym, że zgodnie z utrwalonym w doktrynie i orzecznictwie stanowiskiem, nowe fakty lub dowody wskazywać mają na zaistnienie sytuacji, o jakich mowa w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Musi z nich zatem wynikać wniosek o określonej pomyłce sądowej. Zgodzić się wprawdzie należy z poglądem, że w toku postępowania o wznowienie nie jest dopuszczalne badanie prawidłowości oceny materiału dowodowego w zakończonym postępowaniu (tak SN w wyroku z dnia 11 stycznia 1983 r., IV KR 343/82, OSPiKA 12/1984, poz. 254), ale skoro wymaga się wykazania błędności orzeczenia, to tym samym konieczne staje się badanie nowych faktów (dowodów) pod kątem tego, czy uzasadniają taką hipotezę. Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że w kontekście zgłoszonych dowodów, przedstawiony we wniosku tok rozumowania nie podważa słuszności rozstrzygnięcia Sądu I, jak i II instancji.

We wniosku o wznowienie postępowania karnego obrońca zasygnalizował też możliwość zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wskazując, że w aktach sprawy brak jest aktu delegowania Sędziego Sądu Okręgowego K. C. do Sądu Apelacyjnego w (...). Tym samym obrońca zasygnalizował zaistnienie podstawy wznowienia postępowania karnego z

urzędu. Sąd Apelacyjny w (...) w przedmiotowej sprawie orzekał w dniu 6 listopada 2017 r. w składzie dwóch sędziów Sądu Apelacyjnego oraz sędziego Sądu Okręgowego w W., delegowanego do orzekania w Sądzie Apelacyjnym.

Sędzia Sądu Okręgowego w W. K. C. została zgodnie z art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych delegowana przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) w dniu 3 października 2017 r. do orzekania w II Wydziale Karnym Sądu Apelacyjnego w (...) na sesji w dniu 6 listopada 2017 r. (k. 41 akt SN – kopia delegacji uzyskana na wniosek Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2019 r., k. 40 akt SN). Zgodnie z art. 77 § 9 cyt. ustawy, w szczególnie uzasadnionych wypadkach prezes sądu apelacyjnego może delegować sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu okręgowego do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższym, po uzyskaniu zgody sędziego i kolegium sądu, do którego ma nastąpić delegowanie, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr oraz potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów działających na obszarze apelacji; łączny okres delegowania nie może przekroczyć 14 dni w ciągu roku.

Wobec treści aktu delegacji nie ma wątpliwości, że w sprawie nie zaistniała bezwzględna przyczyna uchylenia orzeczenia, wskazana we wniosku o wznowienie postępowania karnego.

Podsumowując, wniosek o wznowienie postępowania karnego w sprawie skazanego R. F. okazał się bezzasadny. Nie zaistniała też wskazana we wniosku przesłanka do wznowienia tego postępowania z urzędu.

Ze względu na powody, które zdecydowały o wyznaczeniu wnioskodawcy obrońcy z urzędu, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., zwolniono go od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

O kosztach obrony z urzędu w niniejszym postępowaniu orzeczono na podstawie § 17 ust. 4 pkt 1 i § 4 ust. 1 – 3 przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. W ocenie Sądu Najwyższego nie zaszły okoliczności, które uzasadniałyby przyznanie obrońcy wyższego wynagrodzenia niż przewidziane w stawce minimalnej za sporządzenie wniosku o wznowienie postępowania karnego. Sprawy,

która liczy 4 tomy akt, nie można uznać za szczególnie obszerną. Wobec tego wniosek obrońcy o przyznanie wynagrodzenia w wysokości wyższej niż minimalna nie zasługiwał na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.